

Hà Nội, TP.HCM đi đầu trong lộ trình kiểm định khí thải xe máy

08:30 13/05/2025

Trong bối cảnh ô nhiễm không khí trở thành vấn đề cấp bách, đặc biệt tại các đô thị lớn, Bộ Nông nghiệp và Môi trường đang gấp rút hoàn thiện dự thảo Quy định lộ trình áp dụng quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về khí thải xe mô tô, xe gắn máy lưu hành tại Việt Nam. Mục tiêu của việc này là kiểm soát và giảm thiểu ô nhiễm không khí do phương tiện cá nhân gây ra, bảo vệ sức khỏe cộng đồng và cải thiện chất lượng môi trường sống.

Theo dự thảo, lộ trình áp dụng quy chuẩn khí thải sẽ được thực hiện theo từng giai đoạn và khu vực. Hà Nội và TP.HCM sẽ là những địa phương đi đầu, dự kiến áp dụng từ ngày 1/1/2027. Tiếp theo là Hải Phòng, Đà Nẵng, Cần Thơ và Huế từ ngày 1/1/2028. Các tỉnh, thành phố còn lại sẽ áp dụng từ ngày 1/1/2030, tuy nhiên, các địa phương có thể chủ động quy định thời hạn sớm hơn tùy theo tình hình thực tế.

Hà Nội, TP.HCM đi đầu trong lộ trình kiểm định khí thải xe máy

Về định mức khí thải, dự thảo đề xuất 4 mức áp dụng khác nhau dựa trên năm sản xuất của xe. Đối với xe mô tô, mức một (thấp nhất) áp dụng cho xe sản xuất trước năm 2008, mức hai cho xe sản xuất giai đoạn 2008-2016, mức ba

cho xe sản xuất từ năm 2017 đến 30/6/2026, và mức bốn cho xe sản xuất sau ngày 1/7/2026. Tương tự, đối với xe gắn máy, mức một áp dụng cho xe sản xuất trước năm 2016, mức hai cho xe sản xuất từ năm 2017 đến 30/6/2027, và mức bốn cho xe sản xuất sau ngày 1/7/2027.

Đáng chú ý, riêng Hà Nội sẽ có quy định riêng cho vùng phát thải thấp theo Luật Thủ đô và nghị quyết của HĐND thành phố. Bộ Nông nghiệp và Môi trường đề xuất từ ngày 1/1/2032, xe mô tô, xe gắn máy lưu hành tại Hà Nội và TP.HCM phải đáp ứng quy định về khí thải từ mức hai trở lên.

Dự thảo quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về khí thải xe mô tô, xe gắn máy lưu hành sẽ tập trung vào hai thông số mới là Cacbon Monoxit (CO) và Hydrocacbon (HC). Thông số CO được tính theo tỷ lệ % thể tích với bốn mức giới hạn từ 2% đến 4,5%. Thông số HC được đo theo ppm thể tích, với các mức giới hạn khác nhau tùy thuộc vào loại động cơ (2 kỳ hoặc 4 kỳ) và năm sản xuất.

Theo các chuyên gia môi trường, hoạt động giao thông vận tải đóng góp một tỷ lệ đáng kể vào ô nhiễm bụi, từ 40% đến 60% tại Hà Nội và TP.HCM trong giai đoạn 2022-2025. Việc kiểm soát khí thải, đặc biệt là các chất như CO và HC (trong đó có các chất độc hại như benzen), là vô cùng quan trọng để bảo vệ sức khỏe người dân và ngăn ngừa các vấn đề môi trường nghiêm trọng.

Bộ Nông nghiệp và Môi trường nhấn mạnh rằng việc xây dựng lộ trình này nhằm từng bước loại bỏ các phương tiện không đảm bảo tiêu chuẩn khí thải, thúc đẩy chuyển đổi sang các phương tiện sạch hơn, đồng thời thực hiện các cam kết quốc tế về giảm phát thải khí nhà kính và phát triển giao thông đô thị bền vững.

Dự thảo cũng nêu rõ quan điểm thực hiện lộ trình một cách thận trọng, khả thi, có phân kỳ phù hợp và tính toán đầy đủ tác động kinh tế - xã hội, đặc biệt đối với người có thu nhập thấp. Ưu tiên áp dụng trước tại các khu vực ô nhiễm nghiêm trọng và nghiên cứu triển khai thí điểm tại các đô thị lớn như Hà Nội, TP.HCM trước khi nhân rộng ra toàn quốc, kết hợp với các giải pháp hỗ trợ kỹ thuật, truyền thông và chính sách ưu đãi.

Thực tế cho thấy, tình trạng ô nhiễm không khí tại Việt Nam, đặc biệt ở các đô thị lớn như Hà Nội và TP.HCM, đang diễn biến phức tạp, với nhiều thời điểm chỉ số chất lượng không khí ở mức rất xấu. Hoạt động của các phương tiện giao thông cơ giới đường bộ là một trong những nguyên nhân chính gây ra tình trạng này. Đến tháng 12/2023, cả nước có trên 74,3 triệu xe mô tô, và Việt Nam hiện mới chỉ có quy chuẩn và kiểm định khí thải đối với ô tô.

Theo Cục Đăng kiểm Việt Nam, dự kiến đến năm 2028 cả nước cần khoảng 5.000 tổ chức, cơ sở kiểm định khí thải xe máy mới có thể đáp ứng nhu cầu kiểm tra cho khoảng 70 triệu xe hiện có. Điều này cho thấy khối lượng công việc cần triển khai là rất lớn.

Việc Hà Nội và TP.HCM đi đầu trong lộ trình kiểm định khí thải xe máy được kỳ vọng sẽ là bước khởi đầu quan trọng trong việc kiểm soát ô nhiễm không khí, tạo tiền đề cho việc nhân rộng mô hình trên cả nước, hướng tới một môi trường sống trong lành hơn cho người dân.

Tâm An (t/h)